T008 A HÀM VIII (29) Q13-23-Địa Chủ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÊNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 13

Phaåm 23: ÑÒA CHUÛ

KINH SOÁ 1

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc baûo caùc quaàn thaàn: –Caùc ngöôi haõy mau chænh bò xe coù gaén loâng chim1. Ta muoán ñeán choã Ñöùc Theá Toân, leã baùi thaêm hoûi. Taû höõu vaâng leänh vua, chænh bò xe coù gaén loâng chim* xong, lieàn taâu vua: –Ñaõ chuaån bò xong, nay ñaõ ñeán luùc. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc lieàn leân xe coù gaén loâng chim*, coù vaøi ngaøn ngöôøi ñi boä vaø côõi ngöïa, vaây quanh tröôùc sau, ra khoûi nöôùc Xaù-veä, ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Nhö pheùp cuûa caùc vua, côûi boû naêm moùn nghi tröôïng, ñoù laø loïng, muõ, kieám, giaøy vaø quaït vaøng2, ñeå heát moät beân, ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Theá Toân thuyeát cho phaùp thaâm dieäu cho vua, khích leä, laøm cho hoan hyû. Vua Ba-tö-naëc sau khi nghe thuyeát phaùp, baïch Theá Toân: –Cuùi mong Ñöùc Theá Toân nhaän thænh caàu ba thaùng3 cuûa con, cuøng Tyø-kheo Taêng khoâng ôû nôi khaùc. Theá Toân im laëng nhaän lôøi thænh caàu cuûa vua Ba-tö-naëc. Khi vua Ba-töï-naëc thaáy Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi thænh caàu, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân, roài lui ñi. Veà ñeán thaønh Xaù-veä, vua ra leänh caùc quaàn thaàn: –Ta muoán cuùng döôøng phaïn thöïc cho Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ba thaùng, cung caáp nhöõng vaät caàn duøng, y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, toïa cuï, thuoác men trò beänh, caùc khanh cuõng neân phaùt taâm hoan hyû. Quaàn thaàn ñaùp: –Xin vaâng. Vua Ba-tö-naëc cho xaây döïng ñaïi giaûng ñöôøng ôû ngoaøi cöûa cung, cöïc kyø ñeïp ñeõ, treo luïa laø, traøng phan, duø loïng, troåi nhaïc haùt muùa, khoâng theå keå. Laäp caùc hoà taém, baøy bieän nhieàu ñeøn daàu, doïn nhieàu thöùc aên, coù ñeán traêm vò. Roài vua Ba-tö-naëc lieàn ñeán baïch: –Ñaõ ñeán giôø, cuùi xin Ñöùc Theá Toân quang laâm ñeán nôi naøy. Baáy giôø Theá Toân thaáy ñaõ ñeán giôø, ñaép y caàm baùt, daãn caùc Tyø-kheo Taêng, vaây quanh tröôùc sau, vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán choã giaûng ñöôøng kia. Ñeán roài, vaøo choã ngoài maø ngoài vaø caùc Tyø-kheo Taêng theo thöù töï cuõng ngoài. Khi ñoù, vua Ba-tö-naëc höôùng daãn caùc cung nhaân, töï tay mang thöùc aên vaø cung caáp

Vua baûo chi xa , xem cht. kinh soá 11, phaåm 19 treân. 1.

Haùn: Kim phaát , quaït loâng caùn baèng vaøng. 2.

Tam nguyeät thænh , thænh caàu ba thaùng an cö muøa möa. 3.

nhöõng thöù caàn duøng, cho ñeán ba thaùng khoâng maø khoâng coù gì thieáu huït; cung caáp caùc thöù aùo chaên, côm nöôùc, giöôøng chieáu, thuoác trò beänh. Thaáy Theá Toân aên xong, vua ñem caùc thöù hoa raûi leân Theá Toân vaø Tyø-kheo Taêng,

roài laáy gheá nhoû ngoài ôû tröôùc Nhö Lai, baïch Theá Toân: –Con ñaõ töøng nghe töø Phaät, do nhôø nhaân duyeân boá thí cho suùc sinh aên maø ñöôïc phöôùc gaáp traêm; cho ngöôøi phaïm giôùi aên ñöôïc phöôùc gaáp ngaøn; cho ngöôøi trì giôùi aên ñöôïc phöôùc gaáp vaïn; cho Tieân nhaân ñoaïn duïc aên ñöôïc phöôùc gaáp öùc; cho vò Tu-ñaø-hoaøn höôùng aên ñöôïc phöôùc khoâng theå tính keå, huoáng laïi laø vò thaønh Tu-ñaø-hoaøn ö? Huoáng chi laø vò höôùng Tö-ñaø-haøm ñaéc quaû Tö-ñaø-haøm, huoáng chi vò höôùng A-na-haøm ñaéc quaû A-na-haøm, huoáng chi vò A-la-haùn höôùng, ñaéc A-la-haùn quaû, huoáng chi vò Bích-chi-phaät höôùng, ñaéc Bích-chi-phaät quaû, huoáng chi baäc höôùng Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc, huoáng chi baäc thaønh Phaät vaø Tyø-kheo Taêng, coâng ñöùc phöôùc baùu ñoù khoâng theå tính keå. Nhöõng vieäc laøm coâng ñöùc hieän taïi cuûa con, hoâm nay ñaõ xong. Theá Toân baûo: –Ñaïi vöông, chôù noùi nhö vaäy! Laøm phöôùc khoâng nhaøm chaùn, sao hoâm nay laïi noùi ñaõ laøm xong? Vì sao nhö vaäy? Vì sinh töû laâu daøi khoâng theå keå. Quaù khöù laâu xa coù vua teân laø Ñòa Chuû, thoáng laõnh coõi Dieâm-phuø naøy. Vua ñoù coù vò ñaïi thaàn teân laø Thieän Minh, ngay töø thieáu thôøi ñaõ quanh quaån beân vua khoâng heà sôï khoù. Sau ñoù, vua kia chia nöûa coõi Dieâm-phuø cho vò ñaïi thaàn ñoù trò. Khi ñoù, tieåu vöông Thieän Minh töï xaây thaønh quaùch, doïc möôøi hai do-tuaàn, ngang baûy do-tuaàn, ñaát ñai phì nhieâu, nhaân daân ñoâng ñuùc. Baáy giôø, thaønh ñoù teân laø Vieãn chieáu. Ñeä nhaát phu nhaân cuûa vua Thieän Minh teân laø Nhaät Nguyeät Quang, khoâng cao, khoâng thaáp, khoâng maäp, khoâng gaày, khoâng traéng, khoâng ñen, nhan saéc xinh ñeïp, hieám coù treân ñôøi, mieäng toûa muøi höông hoa öu-baùt, thaân thôm höông chieân-ñaøn. Moät thôøi gian sau, baø mang thai. Vò phu nhaân ñoù lieàn ñeán taâu vua raèng: “Nay thaàn thieáp coù thai.” Vua nghe lôøi naøy, vui möøng hôùn hôû, khoâng theå kieàm ñöôïc, lieàn sai keû haàu caän, baøy bieän giöôøng chieáu cöïc kyø khoaùi laïc. Phu nhaân mang thai ñuû ngaøy, sinh moät nam nhi. Luùc ñöông sinh, ñaát coõi Dieâm-phuø hieän röïc saùng maøu vaøng, töôùng maïo ñoan chaùnh, ñuû ba möôi hai töôùng toát, thaân theå saéc vaøng. Ñaïi vöông Thieän Minh thaáy thaùi töû naøy, hoan hyû phaán khôûi, möøng rôõ khoân löôøng, lieàn trieäu caùc thaày ñaïo só Baø-la-moân, töï boàng thaùi töû ñeå hoï xem töôùng: “Nay ta ñaõ sinh thaùi töû. Caùc khanh haõy xem töôùng giuùp ta, roài ñaët cho teân.” Khi ñoù, caùc thaày töôùng vaâng leänh vua. Hoï cuøng boàng, xem xeùt töôùng maïo, roài cuøng nhau taâu vua: “Thaùnh vöông thaùi töû ñoan chaùnh voâ song. Caùc caên ñaày ñuû. Coù ba möôi hai töôùng toát. Nay vöông töû naøy, seõ coù hai ñöôøng höôùng: Neáu ôû nhaø seõ laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, ñaày ñuû baûy baùu. Baûy baùu goàm coù: Baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, ngoïc nöõ baùu, cö só baùu, ñieån binh baùu. Ñoù laø baûy baùu. Vua seõ coù moät ngaøn ngöôøi con, duõng maõnh cang cöôøng, coù theå deïp quaân ñòch, ôû trong boán bieån naøy, khoâng caàn ñao tröôïng maø töï nhieân khuaát phuïc. Hoaëc vöông töû naøy seõ xuaát gia hoïc ñaïo, thaønh Voâ thöôïng Chaùnh giaùc, danh ñöùc vang xa, khaép caû theá giôùi. Ngay ngaøy sinh vöông töû naøy, aùnh saùng chieáu xa, nay ñaët teân vöông töû laø Ñaêng Quang.” Caùc thaày töôùng sau khi ñaët teân xong, hoï rôøi choã ngoài maø ñi. Nhaø vua suoát

ngaøy boàng thaùi töû, khoâng heà rôøi maét. Luùc naøy, vua xaây cho vöông töû naøy ba giaûng ñöôøng thích hôïp vôùi ba muøa Thu, Ñoâng vaø Haï. Cung nhaân theå nöõ ñaày caû trong cung. Roài ñeå cho thaùi töû cuûa oâng ôû ñoù vui chôi.

Khi vöông thaùi töû ñöôïc hai möôi chín tuoåi, baèng tín taâm kieân coá, xuaát gia hoïc ñaïo. Ngaøy xuaát gia, ngay ñeâm ñoù thaønh Phaät. Baáy giôø, khaép coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu nghe bieát, thaùi töû cuûa vua kia xuaát gia hoïc ñaïo, ngay ngaøy aáy thaønh Phaät. Saùng sôùm phuï vöông nghe vöông thaùi töû xuaát gia hoïc ñaïo, ngay ñeâm ñoù thaønh Phaät. Vua lieàn nghó raèng: "Ñeâm qua ta nghe chö Thieân treân khoâng thaûy ñeàu ca tuïng toát laønh. Ñaây taát laø ñieàm laønh, chöù khoâng phaûi laø tieáng vang xaáu. Nay ta haõy ñi gaëp gôõ." Roài vua daãn boán möôi öùc nam nöõ vaây quanh, ñi ñeán choã Nhö Lai Ñaêng Quang. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Boán möôi öùc ngöôøi cuõng laøm leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Khi ñoù Nhö Lai laàn löôït thuyeát caùc ñeà taøi vi dieäu cho phuï vöông vaø boán möôi öùc ngöôøi. Caùc ñeà taøi ñoù laø luaän veà thí, luaän veà giôùi, luaän veà sinh Thieân, duïc laø oâ ueá, laø höõu laäu, laø haïnh baát tònh, xuaát gia laø con ñöôøng xuaát yeáu, ñaït ñöôïc quaû baùo thanh tònh. Baáy giôø, Nhö Lai quaùn saùt taâm yù cuûa chuùng sinh naøy, taâm taùnh ñaõ hoøa dòu, beøn nhö phaùp maø chö Phaät Nhö Lai thöôøng thuyeát, noùi veà Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo; Ngaøi cuõng vì boán möôi öùc ngöôøi maø noùi roäng heát nghóa naøy. Ngay treân choã ngoài, hoï saïch heát caùc traàn caáu, ñöôïc Phaùp nhaõn tònh. Khi ñoù, boán möôi öùc ngöôøi baïch Ñöùc Ñaêng Quang Nhö Lai: "Chuùng con muoán caïo boû raâu toùc, xuaát gia hoïc ñaïo." Ñaïi vöông neân bieát, baáy giôø, heát thaûy boán möôi öùc ngöôøi ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo, ngay trong ngaøy ñoù thaûy ñeàu thaønh A-la-haùn. Baáy giôø, Ñöùc Nhö Lai Ñaêng Quang daãn boán möôi öùc ngöôøi ñeàu laø baäc Voâ tröôùc4, du haønh trong nöôùc naøy. Nhaân daân trong nöôùc cuùng döôøng töù söï, y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, toïa cuï, thuoác men trò beänh, khoâng thieáu huït moät thöù gì. Khi ñoù, Ñaïi vöông Ñòa Chuû nghe Ñaêng Quang thaønh Voâ thöôïng Chaùnh chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, ñang daãn boán möôi öùc ngöôøi ñeàu laø baäc Voâ tröôùc, du haønh trong nöôùc kia. Vua nghó: "Nay ta sai tín söù ñeán thænh Nhö Lai sang du hoùa ôû ñaây. Neáu ngaøi ñeán, baûn nguyeän cuûa ta thoûa maõn. Neáu khoâng ñeán, ta ñích thaân ñeán leã laïy, thaêm hoûi." Vua lieàn sai moät vò ñaïi thaàn: "Ngöôi ñeán ñoù, nhaân danh ta ñaûnh leã saùt chaân, thaêm hoûi Nhö Lai, ñôøi soáng coù nheï nhaøng, ñi ñöùng coù maïnh khoûe khoâng? Haõy thöa: Vua Ñòa Chuû thaêm hoûi Nhö Lai, ñôøi soáng coù nheï nhaøng, ñi ñöùng coù maïnh khoûe khoâng? Cuùi xin Theá Toân chieáu coá choán naøy." Baáy giôø, ngöôøi ñoù vaâng leänh vua ñi ñeán ñaát nöôùc kia. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, thöa nhö vaày: "Ñaïi vöông Ñòa Chuû leã saùt chaân Nhö Lai. Leã xong thaêm hoûi ñôøi soáng coù nheï nhaøng, ñi ñöùng coù maïnh khoûe khoâng? Cuùi xin Theá Toân chieáu coá nöôùc naøy." Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi thænh caàu aáy. Roài Nhö Lai Ñaêng Quang daãn ñaïi chuùng, laàn löôït du haønh trong daân gian, cuøng vôùi boán möôi öùc ñaïi Tyø-kheo, ôû baát kyø nôi naøo cuõng ñeàu ñöôïc cung kính, cuùng döôøng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng,

giöôøng chieáu, toïa cuï, thuoác men trò beänh. Nhö Lai vaø ñaïi chuùng ñi laàn ñeán nöôùc Ñòa Chuû. Ñaïi vöông Ñòa Chuû nghe Ñaêng Quang Nhö Lai ñeán nöôùc mình, hieän ñang ôû trong vöôøn Baø-la phía Baéc, daãn boán möôi öùc ñaïi Tyø-kheo. Vua nghó: “Nay ta neân ñích thaân ñeán ngheânh ñoùn.” Khi ñoù, Ñaïi vöông Ñòa Chuû cuõng laïi daãn boán möôi öùc ngöôøi ñeán choã Ñöùc Nhö Lai Ñaêng Quang. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Boán möôi öùc ngöôøi leã saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân.

Voâ tröôùc , dòch nghóa töø A-la-haùn. 4.

Baáy giôø, Nhö Lai Ñaêng Quang laàn löôït tröïc tieáp noùi caùc ñeà taøi vi dieäu cho vua cuøng vôùi boán möôi öùc ngöôøi nghe. Ngaøi noùi veà thí, veà giôùi, veà sinh Thieân, veà duïc laø oâ ueá, laø höõu laäu, laø haïnh baát tònh, xuaát gia laø con ñöôøng xuaát yeáu, ñaït ñöôïc quaû baùo thanh tònh. Nhö Lai quaùn saùt taâm yù cuûa chuùng sinh naøy, taâm taùnh ñaõ hoøa dòu, beøn nhö phaùp maø chö Phaät Nhö Lai thöôøng thuyeát, noùi veà Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo; Ngaøi cuõng vì boán möôi öùc ngöôøi maø noùi roäng heát nghóa naøy. Ngay treân choã ngoài, hoï saïch heát caùc traàn caáu, ñöôïc Phaùp nhaõn tònh. Khi ñoù boán möôi öùc ngöôøi baïch Nhö Lai Ñaêng Quang raèng: “Chuùng con coù yù muoán caïo baûo raâu toùc, xuaát gia hoïc ñaïo.” Ñaïi vöông neân bieát, baáy giôø caû thaûy boán möôi öùc ngöôøi ñeàu ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo. Ngay ngaøy hoâm aáy, hoï thaûy ñeàu ñaéc ñaïo, thaønh A-la-haùn. Khi ñoù quoác vöông Ñòa Chuû töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaàu maët leã saùt chaân Phaät roài lui ra. Baáy giôø, Nhö Lai Ñaêng Quang daãn taùm möôi vaïn öùc ngöôøi ñeàu laø A-la-haùn, du haønh trong nöôùc. Nhaân daân trong nöôùc cuùng döôøng töù söï, y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, toïa cuï, thuoác men chöõa beänh, cung caáp moïi thöù, khoâng gì thieáu huït. Thôøi gian sau, quoác vöông Ñòa Chuû laïi daãn caùc quaàn thaàn ñeán choã Ñöùc Nhö Lai ñoù, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Khi ñoù, Ñöùc Nhö Lai Ñaêng Quang vì quoác vöông kia thuyeát phaùp vi dieäu. Quoác vöông Ñòa Chuû baïch Ñöùc Nhö Lai raèng: “Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho con ñöôïc suoát ñôøi cuùng döôøng Ngaøi vaø Tyø-kheo Taêng, cung caáp y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, toïa cuï, thuoác meân trò beänh, seõ khoâng coù gì thieáu huït.” Baáy giôø, Nhö Lai Ñaêng Quang im laëng nhaän lôøi thænh caàu cuûa vua kia. Khi vua thaáy Ñöùc Phaät im laëng nhaän thænh, laïi tieáp baïch Theá Toân: “Nay con coù ñieàu caàu nguyeän töø Theá Toân. Cuùi mong Theá Toân chaáp nhaän.” Theá Toân baûo: “Phaùp cuûa Nhö Lai sieâu quaù nguyeän naøy5.” Vua baïch Theá Toân: “Nguyeän caàu cuûa con hoâm nay raát laø tònh dieäu.” Theá Toân baûo: “Nhöõng ñieàu nguyeän caàu tònh dieäu aáy laø gì?” Vua baïch Theá Toân: “Nhö yù cuûa con, hoâm nay chuùng Taêng aên baèng baùt naøy, ngaøy mai aên duøng baùt khaùc; hoâm nay chuùng Taêng maëc y phuïc naøy, ngaøy mai maëc y phuïc khaùc; hoâm nay chuùng Taêng ngoài toøa naøy, ngaøy mai ngoài toøa khaùc; hoâm nay sai ngöôøi naøy ñeán haàu chuùng Taêng, ngaøy mai thay ñoåi ngöôøi khaùc ñeán haàu chuùng Taêng. Nhöõng ñieàu maø con caàu mong chính laø nhö vaäy.” Nhö Lai Ñaêng Quang baûo: “Tuøy yù nguyeän cuûa vua. Nay laø luùc thích hôïp.” Ñaïi vöông Ñòa Chuû vui möøng hôùn hôû khoâng theå töï kieàm cheá, töø

choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài lui trôû veà cung. Veà ñeán nôi, vua baûo caùc quaàn thaàn: “Nay ta phaùt taâm troïn ñôøi cuùng döôøng Nhö Lai Ñaêng Quang, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc vaø chuùng Tyø-kheo, y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, toïa cuï, thuoác men chöõa beänh. Ta khuyeân caùc khanh cuõng neân giuùp ta lo vieäc cuùng döôøng.” Caùc ñaïi thaàn ñaùp: “Nhö lôøi ñaïi vöông daïy.” Caùch thaønh khoâng bao xa, trong voøng moät do-tuaàn, vua cho xaây döïng giaûng ñöôøng chaïm troå ñieâu khaéc, naêm maøu röïc rôõ, treo maøn, traøng phan, duø loïng, troåi nhaïc haùt muùa, röôùi höông treân ñaát, söûa sang hoà taém, baøy ñuû thöù ñeøn ñuoác, söûa soaïn caùc thöù ñoà aên thöùc

5. Thaønh ngöõ, ñònh cuù, tröôùc khi Phaät höùa khaû ñieàu thænh nguyeän. Xem Töù Phaàn 10 (T22n1428, tr. 629b1); Thaäp Tuïng 27, (tr. 195c17). Paøli, Vin. i. 292 atikkantavaøraø kho… thaøgataø, caùc Ñöùc Nhö Lai sieâu quaù caùc öôùc nguyeän.

uoáng ngon ngoït, baøy bieän choã ngoài. Roài ñeán cho bieát ñaõ ñeán giôø, baïch: “Baáy giôø, ñaõ ñuùng giôø, xin Theá Toân chieáu coá.” Nhö Lai bieát ñaõ ñeán giôø, maëc y caàm baùt, daãn caùc Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh, ñi ñeán choã giaûng ñöôøng. Moïi ngöôøi ngoài treân choã ngoài doïn saün. Khi ñaïi vöông Ñòa Chuû thaáy Ñöùc Phaät vaø caùc Tyø-kheo Taêng ngoài xong, daãn cung nhaân theå nöõ vaø caùc quan ñaïi thaàn, töï tay roùt nöôùc, böng sôùt nhieàu ñoà aên thöùc uoáng, coù ñeán traêm vò. Ñaïi vöông neân bieát, khi aáy quoác vöông Ñòa Chuû cuùng döôøng Nhö Lai Ñaêng Quang vaø taùm möôi öùc vò A-la-haùn trong voøng baûy vaïn naêm, chöa töøng löôøi boû. Khi Ñöùc Nhö Lai ñoù giaùo hoùa khaép taát caû xong, beøn nhaäp Nieát-baøn ôû trong Voâ dö Nieát-baøn giôùi. Khi ñoù, ñaïi vöông Ñòa Chuû duøng haøng traêm thöù hoa thôm cuùng döôøng. Roài ôû caùc ngaõ tö ñöôøng döïng boán thaùp lôùn. Moãi thaùp ñöôïc laøm baèng baûy baùu, vaøng, baïc, löu ly, thuûy tinh; treo luïa, phöôùn, duø loïng. Taùm möôi öùc A-la-haùn cuõng laàn löôït nhaäp Nieát-baøn ôû trong Voâ dö Nieát-baøn giôùi. Baáy giôø ñaïi vöông thaâu laáy xaù-lôïi cuûa taùm möôi öùc vò ñoù, thaûy ñeàu xaây thaùp, treo luïa, phöôùn, duø loïng, cuùng döôøng hoa thôm. Ñaïi vöông neân bieát, baáy giôø ñaïi vöông Ñòa Chuû laïi cuùng döôøng thaùp Nhö Lai Ñaêng Quang vaø taùm möôi öùc A-la-haùn. Roài traûi qua baûy vaïn naêm, tuøy thôøi cuùng döôøng, ñoát ñeøn, raûi hoa, treo luïa, phan, caùi. Ñaïi vöông neân bieát, giaùo phaùp Nhö Lai Ñaêng Quang truyeàn laïi bò dieät taän, sau ñoù vò vua naøy môùi dieät ñoä. Ñaïi vöông Ñòa Chuû luùc baáy giôø haù laø ai khaùc chaêng? Ñöøng nghó vaäy, Vì sao? Ñaïi vöông Ñòa Chuû luùc baáy giôø chính laø thaân ta. Ta luùc baáy giôø, trong baûy vaïn naêm, ñem caùc thöù y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, toïa cuï, thuoác men trò beänh, cuùng döôøng Phaät ñoù, khoâng ñeå giaûm thieáu. Sau khi Phaät nhaäp Nieát-baøn, laïi trong baûy vaïn naêm cuùng döôøng hình töôïng xaù-lôïi, thaép höông, ñoát ñeøn, treo luïa, phöôùn, duø loïng, khoâng thöù gì thieát huït. Vaøo luùc baáy giôø, Ta ñem coâng ñöùc naøy caàu höôûng phöôùc laønh trong sinh töû, khoâng caàu giaûi thoaùt. Ñaïi vöông neân bieát, phöôùc laønh coù ñöôïc luùc baáy giôø, nay coù coøn laïi gì chaêng? Ñöøng nghó vaäy! Nhö hoâm nay Ta xem thaáy söï giaøu coù kia khoâng coøn maûy may naøo nhö loâng toùc. Vì sao? Sinh töû trieàn mieân khoâng theå keå ñöôïc, ôû trong ñoù taát ñaõ

höôûng heát phöôùc, khoâng coøn maûy may naøo nhö sôïi toùc. Cho neân Ñaïi vöông ñöøng noùi nhö vaày: “Phöôùc laønh maø ta laøm hoâm nay ñaõ xong.” Ñaïi vöông neân noùi nhö vaày: “Nhöõng gì toâi ñaõ laøm baèng thaân, mieäng, yù hoâm nay, heát thaûy ñeå caàu giaûi thoaùt, chöù khoâng caàu höôûng phöôùc nghieäp kia ôû trong sinh töû. Nhö theá seõ laâu daøi ñöôïc an oån voâ löôïng.” Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc trong loøng kinh sôï, aùo loâng döïng ñöùng, thöông khoùc laãn loän, laáy tay gaït nöôùc maét, ñaûnh leã saùt chaân Theá Toân, töi trình baøy toäi traïng: –Con nhö ngu si, nhö khôø daïi, khoâng hieåu bieát gì heát. Cuùi xin Theá Toân nhaän söï hoái loãi cuûa con. Nay con naêm voùc gieo saùt ñaát, söûa ñoåi nhöõng loãi laàm ñaõ qua, khoâng taùi phaïm nhöõng lôøi naøy nöõa. Cuùi mong Ñöùc Theá Toân nhaän söï hoái loãi cuûa con. Ba laàn nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân baûo: –Laønh thay, laønh thay, Ñaïi vöông! Nay ôû tröôùc Nhö Lai saùm hoái söï phi phaùp cuûa mình, ñoåi loãi qua, tu söûa veà sau. Nay Ta nhaän söï saùm hoái loãi cuûa vua. Chôù coù taùi phaïm nöõa. Baáy giôø ôû trong ñaïi chuùng, coù Tyø-kheo-ni teân laø Ca-chieân-dieân, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, baïch Ñöùc Theá Toân: –Nhöõng gì Theá Toân daïy hoâm nay raát laø vi dieäu. Laïi nöõa, Theá Toân baûo vua Ba-tö-naëc

raèng: “Ñaïi vöông neân bieát, nhöõng haønh vi gì ñaõ laøm baèng thaân, khaåu, yù laø ñeå caàu giaûi thoaùt, chôù ñöøng caàu höôûng phöôùc nghieäp ôû trong voøng sinh töû, nhö vaäy seõ laâu daøi ñöôïc an oån voâ löôïng.” Söï thaät laø nhö vaäy. Vì con6 nhôù laïi ba möôi moát kieáp veà tröôùc ñaõ töøng daâng côm cho Nhö Lai Thí-caät7, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû ñôøi, Minh Haïnh Tuùc8, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu Phaät Chuùng höïu, baáy giôø du hoùa ôû theá giôùi Daõ maõ9. Baáy giôø, Ñöùc Phaät ñoù, ñeán giôø, ñaép y caàm baùt vaøo thaønh Daõ maõ khaát thöïc. Trong thaønh coù moät ngöôøi laøm thueâ teân laø Thuaàn Haéc. Khi ngöôøi laøm thueâ kia thaáy Ñöùc Nhö Lai caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc, lieàn töï nghó: “Nay Ñöùc Nhö Lai vaøo thaønh, aét caàn aên uoáng.” Lieàn chaïy vaøo nhaø laáy thöùc aên ra cuùng cho Nhö Lai vaø phaùt lôøi nguyeän naøy: “Baèng coâng ñöùc naøy, toâi seõ khoûi ñoïa trong ba ñöôøng döõ. Mong cho toâi ñôøi sau cuõng gaëp vò nhö Thaùnh toân naøy, cuõng seõ mong Thaùnh toân kia thuyeát phaùp cho toâi, ñeå ñöôïc giaûi thoaùt.” Theá Toân vaø vua Ba-tö-naëc cuõng bieát ñieàu naøy. Ngöôøi laøm thueâ Thuaàn Haéc luùc baáy giôø haù laø ai khaùc chaêng? Chôù coù xem vaäy! Vì sao? Ngöôøi laøm thueâ Thuaàn Haéc luùc baáy giôø, chính laø thaân con. Con luùc ñoù cuùng côm cho Nhö Lai Thí-caät, phaùt theä nguyeän naøy: “Baèng coâng ñöùc naøy, toâi seõ khoûi ñoïa trong ba ñöôøng döõ. Mong cho toâi ñôøi sau cuõng gaëp vò nhö Thaùnh toân naøy, cuõng seõ mong Thaùnh toân kia thuyeát phaùp cho toâi, ñeå ñöôïc giaûi thoaùt.” Con trong ba möôi moát kieáp khoâng ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, sinh trong trôøi ngöôøi, cuoái cuøng hoâm nay nhaän thaân phaàn naøy, gaëp gôõ Thaùnh toân ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo, taän tröø höõu laäu, thaønh A-la-haùn. Nhö nhöõng gì Theá Toân thuyeát raát laø vi dieäu. Roài coâ noùi vôùi vua Ba-tö-naëc: –Nhöõng gì ñöôïc laøm bôûi thaân, khaåu, yù ñeàu ñeå caàu giaûi thoaùt, chaúng caàu höôûng phöôùc nghieäp ôû trong voøng sinh töû. Neáu khi toâi gaëp Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di naøo

toû taâm yù hoan hyû höôøng ñeán Nhö Lai, toâi lieàn nghó nhö vaày: “Caùc Hieàn só naøy duïng yù nhö khoâng aùi kính cung phuïng Nhö Lai.” Neáu toâi gaëp boán boä chuùng, lieàn ñeán baûo: “Naøy caùc baïn, caàn vaät gì? Y baùt chaêng? Ni-sö-ñaøn chaêng? OÁng kim chaêng? Chaäu röûa chaêng? Vaø nhöõng thöù ñoà duøng khaùc cuûa Sa-moân, toâi seõ cung caáp heát.” Toâi ñaõ höùa vaäy roài, khaát caàu khaép nôi. Neáu toâi ñöôïc, thì ñoù laø ñaïi haïnh. Neáu khoâng ñöôïc, toâi ñeán Uaát-ñôn-vieät, Cuø-da- ni, Phaát-vu-ñeä tìm kieám caàu cho. Vì sao? Vì ñeàu do boán boä chuùng naøy maø ñöôïc ñaïo Nieát- baøn. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân quaùn saùt taâm Tyø-kheo-ni Ca-chieân-dieân naøy, lieàn baûo caùc Tyø- kheo: –Caùc oâng coù thaáy ai coù tín taâm giaûi thoaùt nhö Tyø-kheo-ni Ca-chieân-dieân naøy khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: –Khoâng thaáy, baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: –Trong soá Thanh vaên cuûa Ta, ngöôøi coù tín giaûi thoaùt ñeä nhaát trong caùc Tyø-kheo-ni chính laø Tyø-kheo-ni Ca-chieân-dieân. Tyø-kheo-ni Ca-chieân-dieân vaø vua Ba-tö-naëc sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp xong, hoan hyû phuïng haønh.

6.

Töï xöng cuûa Tyø-kheo-ni Ca-chieân-dieân.

Ñeå baûn: Phaïn thöùc caät . TNM: Höõu thöùc khí . Thöôøng noùi laø Phaät Thi-khí. Paøli: Sikhi-

7.

buddha. Nhöng coù theå khoâng hoaøn toaøn ñoàng nhaát.

8.

Nguyeân Haùn: Minh haïnh thaønh.

Daõ maõ theá giôùi . Skt. Marìcika-lokadhaøtu; cf. Div. 52.5.

9.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät, cuøng vôùi naêm traêm vò ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø, Toân giaû Baø-caâu-lö ôû taïi moät eo nuùi chaép vaù y cuõ. Khi ñoù Thích Ñeà-hoaøn Nhaân töø xa thaáy Toân giaû Baø-caâu-löu10 ôû taïi moät eo nuùi, ñang vaù y cuõ. Thaáy vaäy, oâng nghó thaàm: “Toân giaû Baø-caâu-löu naøy ñaõ thaønh A-la-haùn, caùc troùi buoäc ñaõ môû, soáng laâu voâ löôïng, haèng töï haøng phuïc, tö duy voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, khoâng vöôùng vieäc ñôøi, laïi cuõng khoâng thuyeát phaùp cho ngöôøi khaùc, tòch laëng töï tu gioáng nhö dò hoïc ngoaïi ñaïo. Khoâng roõ Toân giaû naøy coù theå vì ngöôøi khaùc thuyeát phaùp cho ngöôøi khaùc hay laø khoâng kham noåi? Nay ta neân thöû xem.” Baáy giôø, Thieân ñeá Thích bieán maát khoûi trôøi Tam thaäp tam, hieän ñeán nuùi Kyø-xaø-quaät, ñöùng ôû tröôùc Toân giaû Baø-caâu-lö. Sau khi ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät beân. Baáy giôø Thích Ñeà-hoaøn Nhaân noùi keä naøy: Thuyeát ñöôïc ngöôøi trí khen Vì sao khoâng thuyeát phaùp Phaù keát, ñöôïc haïnh Thaùnh Sao laïi truï laëng im. Toân giaû Baø-caâu-lö ñaùp Thích

Ñeà-hoaøn Nhaân baèng baøi keä naøy : Coù Phaät, Xaù-lôïi-phaát A-nan, Quaân-ñaàu11, Baøn12 Vaø cuøng caùc Toân tröôûng Kheùo hay noùi phaùp maàu. Baáy giôø Thích Ñeà-hoaøn Nhaân baïch Toân giaû Baø-caâu-lö: –Caên cuûa chuùng sinh coù nhieàu loaïi khaùc nhau. Song ngaøi neân bieát, Theá Toân cuõng noùi chuûng loaïi chuùng sinh nhieàu hôn buïi ñaát, vì sao Toân giaû Baø-caâu-lö khoâng vì ngöôøi khaùc maø thuyeát phaùp? Baø-caâu-lö ñaùp: –Chuûng loaïi chuùng sinh khoù coù theå hieåu bieát. Theá giôùi coù nhieàu quoác ñoä khoâng gioáng nhau, thaûy ñeàu chaáp tröôùc ngaõ sôû, phi ngaõ sôû. Nay toâi sau khi quaùn saùt nghóa naøy, khoâng thuyeát phaùp cho moïi ngöôøi. Thích Ñeà-hoaøn Nhaân noùi: –Xin ngaøi noùi cho toâi nghe nghóa cuûa ngaõ sôû, phi ngaõ sôû. Toân giaû Baø-caâu-lö noùi: –Ta, ngöôøi, thoï maïng13, hoaëc nam, hoaëc nöõ, con ngöôøi14, caùc loaïi aáy thaûy ñeàu y nôi

Baø-caâu-lö ; xem kinh soá 5 phaåm 4: Baø-caâu-la . Paøli: Bakkula (Baøkula).
10.

Quaân-ñaàu , coù leõ Quaân-ñaàu-baø-maïc; xem kinh soá 3 phaåm 4. Paøli: Kuòñadhaøna. 11.

Baøn, coù leõ chæ Baøn-ñaëc . Xem kinh soá 6 phaåm 4. Paøli: Mahaø-Panthaka. 12.

Ngaõ, nhaân, thoï maïng : Caùc töø chæ töï ngaõ, töông ñöông Paøli: Attaø (töï ngaõ), puggala (nhaân caùch), 13.

jìva (sinh hoàn). Haùn: Só phu . Paøli: Purusa, khaùi nieäm phoå quaùt veà con ngöôøi. 14.

maïng naøy maø toàn taïi. Nhöng, laïi nöõa, naøy Caâu-döïc, Theá Toân cuõng noùi: “Tyø-kheo neân bieát, neân töï noã löïc, khoâng khôûi taø phaùp, cuõng neân im laëng nhö Thaùnh hieàn. Toâi sau khi quaùn saùt nghóa naøy, beøn im laëng.” Baáy giôø Thích Ñeà-hoaøn Nhaân töø xa höôùng veà Theá Toân chaép tay, noùi keä naøy: Quy maïng Ñaáng Möôøi Löïc Saùng troøn khoâng muø che Vì khaép caû moïi ngöôøi Ngöôøi naøy thaät kyø laï. Toân giaû Baø-caâu-lö ñaùp: –Taïi sao Ñeá Thích noùi nhö vaày: “Ngöôøi naøy thaät kyø laï?” Thích Ñeà-hoaøn Nhaân ñaùp: –Toâi nhôù ngaøy xöa ñi ñeán choã Theá Toân, sau khi leã saùt chaân Theá Toân roài hoûi nghóa naøy: “Loaøi trôøi, ngöôøi, coù töôûng nieäm gì?” Baáy giôø Theá Toân baûo toâi: “Theá giôùi naøy ngaàn aáy loaïi, taát caû ñeàu sai khaùc nhau, nguoàn goác khoâng ñoàng.” Toâi nghe nhöõng lôøi naøy roài, lieàn ñaùp: “Ñuùng vaäy, Theá Toân! Ñuùng nhö nhöõng lôøi Theá Toân ñaõ noùi. Theá giôùi ngaàn aáy loaïi, moãi moãi ñeàu khoâng ñoàng. Coù theå chaêng, neáu thuyeát phaùp cho chuùng sinh kia, thaûy ñeàu thoï trì vaø coù ngöôøi thaønh quaû Thaùnh! Vì vaäy neân toâi noùi: “Ngöôøi naøy thaät laï kyø!” Song nhöõng gì Toân giaû Baø-caâu-lö noùi ñaõ noùi, cuõng laïi nhö vaäy: “Theá giôùi ngaàn aáy loaïi, moãi moãi khoâng ñoàng.” Roài Thích Ñeà-hoaøn Nhaân nghó thaàm: “Toân giaû naøy coù khaû naêng thuyeát phaùp cho ngöôøi, chöù khoâng phaûi khoâng theå.” Roài Thích Ñeà-hoaøn Nhaân töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Thích Ñeà-hoaøn Nhaân sau khi nghe nhöõng gì Toân giaû Baø-caâu-lö thuyeát, hoan hyû

phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.